ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(*за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ та онлайн-медіа*)

15.10.2026

Зміст:
(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання
Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. У Польщі в селі Ласків українська експедиція виявила близько 30 останків загиблих у березні 1944 року. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2026. – 14 жовт. Близько 30 останків жертв виявлено у місцях поховань загиблих українців на території Ласкова в Польщі – УІНП. – Шуміхін Є., Уницька О.

Фокус. – 2026. – 14 жовт. Уламки дрона РФ влучили в «Космогонію»: в Луцьку пошкоджено найбільшу картину у світі. – Бондаренко А.; Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. Уламки російського дрона пошкодили у Луцьку найбільшу картину у світі «Космогонію». – Інф.; Віледж Україна. – 2026. – 14 жовт. У музеї в Луцьку обстріл пошкодив частину найбільшої картини в Україні «Космогонія». – Головань Д.; NV. – 2026. – 14 жовт. Частина майбутнього проєкту знищена. В Луцьку внаслідок російської атаки постраждав Музей сучасного мистецтва Корсаків. – Інф.

NV. – 2026. – 14 жовт. На даху Київського театру опери та балету знайшли уламок ракети. – Інф.

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України
Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. В Україні заборонили ще два російські медіасервіси. – Інф.

Медіа
Інтерфакс-Україна. – 2026. – 14 жовт. Лавреатами премії ім. Чорновола за найкращу публіцистику стали автори книги «Українське радіо. Історія буремного століття». – Шуміхін Є., Кіржаєв С.; Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. Лауреатами премії ім. Чорновола цьогоріч стали автори книги «Українське радіо. Історія буремного століття». – Інф.; Українська літературна газета. – 2026. – 14 жовт. Лауреатами премії імені В’ячеслава Чорновола стали автори книги «Українське радіо. Історія буремного століття». – Інф.

Мовні питання
NV. – 2026. – 14 жовт. Без архаїзмів та незвичних діалектизмів. Письменник і ветеран Артур Дронь розповів, яким буде цьогорічний Радіодиктант. – Інф.

NV. – 2026. – 14 жовт. «Будемо читати і плакати». Даша Астаф'єва поділилася враженнями від тексту Радіодиктанту національної єдності. – Інф.

Театр

NV. – 2026. – 14 жовт. З нагоди прем'єри у Києві. Ліна Костенко зустрілася з командою Івано-Франківського театру, яка поставила виставу Маруся Чурай. – Інф.

Вечірній Київ. – 2026. – 14 жовт. «Креонт» у Києві: самобутню оперу Дмитра Бортнянського представили на сучасній сцені. – Асадчева Т.

Музика

NV. – 2026. – 14 жовт. Композиторка Алла Загайкевич отримала звання Maestra Honoris Causa Королівської консерваторії в Гаазі. – Інф.

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2026. – 14 жовт. «Дерево Життя»: у Софії Київській об'єднали творчість українських військових та митців. – Асадчева Т.

Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 14 жовт. Про війну – власними словами: у Києві відкрили виставку особистих історій військових. – Резніченко В.

День. – 2026. – 14 жовт. В Музеї авангарда відкрилась віставка Анатолія Криволапа «Безкінечність». – Ляпін О.

Українська літературна газета. – 2026. – 14 жовт. Українські художники, чиї картини потрібно побачити наживо. – Цимбал М.

Кіномистецтво. Кінопрокат

Віледж Україна. – 2026. – 14 жовт. «За Перемогу!» і «Сліди». П'ять українських фільмів увійшли до шортлістів European Film Awards 2027. – Головань Д.; Інтерфакс-Україна. – 2026. – 14 жовт. П'ять українських фільмів увійшли до шортлистів European Film Awards 2027. – Шуміхін Є., Кіржаєв С.; NV. – 2026. – 14 жовт. Серед них – наш претендент на «Оскара». П'ять українських фільмів потрапили до шортлістів премії Європейської кіно академії. – Інф.

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 14 жовт. Понад 40 фільмів увійшли до міжнародної конкурсної програми кінофестивалю «Молодість». – Савченко О., Кіржаєв С.; NV. – 2026. – 14 жовт. Від Канн до Sundance. Які фільми покажуть у міжнародній конкурсній програмі 55-го кінофестивалю «Молодість». – Інф.

Фокус. – 2026. – 14 жовт. Кінофестиваль «Молодість» оголосив програму короткометражних фільмів: перелік робіт. – Калінін А.

Література

Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. У Миколаєві розпочався фестиваль книги і читання «Вештанка на Бузі». – Інф.

Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. У Стокгольмі презентували шведський переклад книжки Артема Чеха «Гра в перевдягання». – Інф.

Український тиждень. – 2026. – 14 жовт. Як ШІ змінює літературу. – Нестелєєв М.

NV. – 2026. – 14 жовт. Напередодні презентації. Внаслідок атаки РФ по «Новій пошті» у Миколаєві знищений наклад книги «Звільнення» про Херсон. – Інф.

Вечірній Київ. – 2026. – 14 жовт. Поезія, що надихає: триває прийом заявок на фестиваль-конкурс «Струни українського слова». – Катаєва М.

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2026. – 14 жовт. 100-річчя Києво-Печерської лаври: у заповіднику презентували виставку архівних матеріалів та збережених речей. – Катаєва М.

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. На Миколаївщині завершили розкопки сакрального об’єкта, якому понад 5000 років. – Інф.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. Союз українок Вікторії відзначили за культурний і мистецький внесок в Австралії. – Інф.

Загальні питання

Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. У Польщі в селі Ласків українська експедиція виявила близько 30 останків загиблих у березні 1944 року. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2026. – 14 жовт. Близько 30 останків жертв виявлено у місцях поховань загиблих українців на території Ласкова в Польщі – УІНП. – Шуміхін Є., Уницька О.

У Польщі на православному кладовищі в селі Ласків Люблінського воєводства українська експедиція виявила близько 30 останків загиблих у березні 1944 року, повідомляє УІНП у Фейсбуці. Пошукові роботи проводять на замовлення УІНП. Забезпечує проведення пошукових робіт КП «Доля», яке отримало від польської сторони відповідний дозвіл 31 серпня 2026 року. «Виявлено як поодинокі, так і групові поховання українців, які загинули внаслідок нападу підрозділів Армії Крайової та Батальйонів хлопських у березні 1944 року», – зазначили в УІНП. Голова УІНП Олександр Алфьоров заявив: «Наше спільне завдання – забезпечити гідне вшанування пам'яті всіх загиблих, незалежно від їхнього походження та національності. Адже справжнє примирення починається з поваги до пам'яті кожного, визнання болю іншої сторони та спільного прагнення до порозуміння. Дякую польській стороні за можливість проводити дослідження». Пошукові дослідження проводять на виконання домовленостей, досягнутих за результатами роботи Українсько-польської робочої групи у справах гідних поховань. Останні подібні пошукові експедиції, під час яких були виявлені людські останки, відбулися у 2016 році. Докладно:

https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4174322-u-polsi-v-seli-laskiv-ukrainska-ekspedicia-viavila-blizko-30-ostankiv-zagiblih-u-berezni-1944-roku.html

https://interfax.com.ua/news/culture/1219874.html

Фокус. – 2026. – 14 жовт. Уламки дрона РФ влучили в «Космогонію»: в Луцьку пошкоджено найбільшу картину у світі. – Бондаренко А.; Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. Уламки російського дрона пошкодили у Луцьку найбільшу картину у світі «Космогонію». – Інф.; Віледж Україна. – 2026. – 14 жовт. У музеї в Луцьку обстріл пошкодив частину найбільшої картини в Україні «Космогонія». – Головань Д.; NV. – 2026. – 14 жовт. Частина майбутнього проєкту знищена. В Луцьку внаслідок російської атаки постраждав Музей сучасного мистецтва Корсаків. – Інф.

Пожежа, що виникла 13 жовтня через падіння уламків російських дронів, пошкодила частину гігантської картини «Космогонія» в Луцьку. Вогонь зачепив шостий фрагмент полотна – той, що символізує майбутнє. Робота експонується в Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків у культурно-розважальному центрі «Адреналін Сіті». Про це розповів автор концепції картини Віктор Корсак. Найбільшою картиною у світі є монументальне полотно «Космогонія», створене художником Петром Антипом. Цей грандіозний артпроєкт площею 2086,5 м^2 офіційно презентували 28 вересня 2024 року в Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків у Луцьку. Автор

концепції так відреагував на пошкодження: «Чи можна знищити майбутнє? Унаслідок російської атаки пожежа пошкодила частину «Космогонії», яка називається «Майбутнє». Символічний і водночас страшний збіг». Він додав, що задумався, чи варто повністю відновлювати пошкоджену частину: можливо, ці сліди війни мають залишитися як історичний артефакт і застереження майбутнім поколінням. Інші зали Музею Корсаків уціліли, а мистецькі твори не постраждали, тож музей працює далі. Докладно:
https://focus.ua/uk/culture/771205-udar-po-lucku-rosiyani-poshkodili-naybilshu-u-sviti-kartinu-kosmogoniya

https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4174473-ulamki-rosijskogo-drona-poskodili-u-lucku-najbilsu-kartinu-u-sviti-kosmogoniu.html

https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/378069-u-muzeyi-v-lutsku-obstril-poshkodiv-chastinu-naybilshoyi-kartini-v-ukrayini-laquo-kosmogoniya-raquo-nbsp

https://nv.ua/ukr/kultura/ataka-na-lulk-13-zhovtnya-vnaslidok-obstrilu-postrazhdav-muzey-suchasnogo-mistectva-korsakiv-50649984.html

NV. – 2026. – 14 жовт. На даху Київського театру опери та балету знайшли уламок ракети. – Інф.

Внаслідок обстрілу Києва ввечері 12 жовтня на даху Київського муніципального академічного театру опери та балету виявили уламок ракети. Про це розповів театр у соцмережах. Також показали відео з уламком. Докладно:

https://nv.ua/ukr/kultura/u-kiyevi-znayshli-ulamok-raketi-na-dahu-kijivskoji-operi-video-50649957.html

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. В Україні заборонили ще два російські медіасервіси. – Інф.

Національна рада з питань телебачення і радіомовлення внесла до Переліку сервісів держави-агресора ще два медіасервіси – Tas-ix.media й Kinohype, повідомила у Фейсбуці Нацрада. Під час моніторингу Національна рада зафіксувала, зокрема, російську мову інтерфейсу за замовчуванням, програми за участю осіб, які створюють загрозу національній безпеці, фільми, заборонені до показу в Україні, а також надання доступу до іноземних лінійних медіа, поширення яких на території України обмежене. Нацрада поінформує Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, про ухвалені рішення й необхідність обмеження провайдерами доступу до сайтів цих медіасервісів. Перелік заборонених медіасервісів можна переглянути на сайті регулятора. На сьогодні їх 80. Докладно:

https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4174341-v-ukraini-zaboronili-se-dva-rosijski-mediaservisi.html

Медіа

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 14 жовт. Лавреатами премії ім. Чорновола за найкращу публіцистику стали автори книги «Українське радіо. Історія буремного століття». – Шуміхін Є., Кіржаєв С.; Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. Лауреатами премії ім. Чорновола цьогоріч стали автори книги «Українське радіо. Історія буремного століття». – Інф.; Українська літературна газета. – 2026. – 14 жовт. Лауреатами премії імені В'ячеслава Чорновола стали автори книги «Українське радіо. Історія буремного століття». – Інф.

Лауреатами премії ім. В'ячеслава Чорновола за кращу публіцистичну роботу в галузі журналістики 2026 року стали автори книги «Українське радіо. Історія буремного століття» – Вадим Міський, Тамара Гусейнова та Дмитро Хоркін, повідомив Державний комітет телебачення і радіомовлення. Книга «Українське радіо. Історія буремного століття», видана видавництвом «Лабораторія» у 2025 році за підтримки ГО «Детектор медіа», є науково-популярним і публіцистичним дослідженням столітньої історії першого українського мовника. Премію започатковано 2004 року, її присуджують щороку за твори, що сприяють утвердженню історичної пам'яті народу, його національній свідомості та самобутності. Докладно:

https://interfax.com.ua/news/culture/1220015.html

https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4174304-laureatami-premii-im-cornovola-cogoric-stali-avtori-knigi-ukrainske-radio-istoria-buremnogo-stolitta.html

https://litgazeta.com.ua/news/laureatamy-premii-imeni-v-iacheslava-chornovola-staly-avtory-knyhy-ukrainske-radio-istoriia-buremnoho-stolittia/

Мовні питання

NV. – 2026. – 14 жовт. Без архаїзмів та незвичних діалектизмів. Письменник і ветеран Артур Дронь розповів, яким буде цьогорічний Радіодиктант. – Інф.

Письменник і ветеран Артур Дронь розповів, яким буде цьогорічний Радіодиктант національної єдності, який пройде 27 жовтня в День української писемності та мови. Про це він сказав у коментарі Радіо Культура. За його словами, не варто готуватися до складних слів, архаїзмів або незвичних діалектизмів. Текст диктанту тяжіє до його авторського стилю. Докладно:

https://nv.ua/ukr/kultura/radiodiktant-nacionalnoji-yednosti-2026-yakim-bude-tekst-i-shcho-zminitsya-50649924.html

NV. – 2026. – 14 жовт. «Будемо читати і плакати». Даша Астаф'єва поділилася враженнями від тексту Радіодиктанту національної єдності. – Інф.

Екссолістка гурту Nikita, волонтерка та громадська діячка Даша Астаф'єва цього року зачитає Радіодиктант національної єдності разом із вчителем української мови і літератури Артуром Пройдаковим. У дуеті вони продиктують текст письменника та ветерана Артура Дроня. Даша Астаф'єва у коментарі Українському радіо поділилася своїми враженнями від тексту. «У соцмережах тим часом спалахнула дискусія через вибір Даші Астаф'євої у якості читця Радіодиктанту. Попри те що знаменитість запустила власний

мобільний застосунок аудіокниг UnderBooks та популяризує українську літературу, їй пригадують численні оголені фотосесії та участь у гурті Nikita. Проте багато українців заступилися за Дашу Астаф'єву та висловили своє захоплення тим, що саме вона в дуеті і Артуром Пройдаковим читатиме Радіодиктант. Докладно:

https://nv.ua/ukr/kultura/radiodiktant-nacionalnoji-yednosti-2026-dasha-astaf-yeva-rozpovila-pro-tekst-i-opinilasya-pid-kritikoyu-50650018.html

Театр

NV. – 2026. – 14 жовт. З нагоди прем'єри у Києві. Ліна Костенко зустрілася з командою Івано-Франківського театру, яка поставила виставу Маруся Чурай. – Інф.

Поетеса, письменниця і шістдесятниця Ліна Костенко знову приймала гостей у себе вдома. З нагоди київської прем'єри вистави «Маруся Чурай» до неї завітала команда Івано-Франківського національного академічного драматичного театру на чолі з режисером-постановником Ростиславом Держипільським. Крім того, в гостях у Ліни Костенко зібралися лідер гурту «Океан Ельзи» Святослав Вакарчук, який написав музику для вистави, видавець Іван Малкович, поет Сергій Жадан, режисер Олесь Санін. «Під час зустрічі з Ліною Костенко ми говорили про історію створення вистави, сміливість сучасної інтерпретації поеми та те, як актори проживають свої ролі й відчувають героїв, створених поетесою», – зазначила команда театру у соцмережах. Прем'єра вистави «Маруся Чурай» відбулась влітку в Івано-Франківську. Ліна Костенко дала згоду на театральну постановку та застосування до її тексту новаторського підходу. Актори театру ділилися на зустрічі із Ліною Костенко враженнями від її твору й особистими відкриттями під час роботи над виставою. Докладно:

https://nv.ua/ukr/kultura/lina-kostenko-zibrala-vdoma-gostey-z-nagodi-yaki-pracyuvali-nad-prem-yeroyu-vistavi-marusya-churay-foto-50649905.html

Вечірній Київ. – 2026. – 14 жовт. «Креонт» у Києві: самобутню оперу Дмитра Бортнянського представили на сучасній сцені. – Асадчева Т.

Нещодавно у Великій залі ім. Василя Сліпака Національної музичної академії України відбулася театральна прем'єра опери-серії «Креонт» видатного українського композитора Дмитра Бортнянського. Через безпекову ситуацію та загрози обстрілів у столиці показ, початково запланований на 3 вересня, довелося перенести на жовтень. Попри всі виклики воєнного часу, виставу успішно презентували на київській сцені, де учасники проєкту поділилися деталями творчого переосмислення партитури, яку понад два століття вважали безповоротно втраченою. Нині міжнародний проєкт «Повернення світу першої опери Дмитра Бортнянського «Креонт», що реалізується під патронатом ЮНЕСКО та за підтримки МЗС, Мінкульту, МОЗ і колективу НМАУ, виходить на глобальний рівень. Українські артисти вже здійснили перший в історії Незалежності безоплатний студійний запис опери для британського лейбла Toccata Classics із дистрибуцією через Naxos Records.

Диск доступний на всіх провідних світових стрімінгах, а наступним кроком команди має стати презентація вистави «Креонт» на провідних театральних сценах європейських столиць. Докладно:

https://vechirniy.kyiv.ua/news/134031/

Музика

NV. – 2026. – 14 жовт. Композиторка Алла Загайкевич отримала звання Maestra Honoris Causa Королівської консерваторії в Гаазі. – Інф.

Українська композиторка Алла Загайкевич отримала почесне звання Maestra Honoris Causa Королівської консерваторії в Гаазі. Про це повідомила Асоціація електроакустичної музики України. Алла Загайкевич отримала нагороду з нагоди 200-річчя Королівської консерваторії. Інституція відзначила винятковий внесок у музику композиторки, її відданість справі та здатність надихати колег і слухачів. 9 жовтня в гаазькій концертній залі Amare відбувся спеціальний виступ на честь Алли Загайкевич. Концерт став публічним завершенням проєктного тижня «Музика заради миру та справедливості». Докладно:

https://nv.ua/ukr/kultura/alla-zagaykevich-otrimala-zvannya-maestra-honoris-causa-vidznaka-korolivskoji-konservatoriji-u-gaazi-50649815.html

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2026. – 14 жовт. «Дерево Життя»: у Софії Київській об’єднали творчість українських військових та митців. – Асадчева Т.

Нещодавно у Національному заповіднику «Софія Київська» розпочала роботу експозиція «Дерево життя. Традиції і сучасність». Вона об’єднала зусилля митців Національної спілки художників України, Сухопутних військ ЗСУ та платформи «Позивні». Нова виставка розроблена та реалізована в межах плідної співпраці Сухопутних військ ЗСУ та заповідника «Софія Київська». До кураторської команди увійшли засновник платформи «Позивні», командир навчального взводу Данило Проскурін, військовослужбовець Медіацентру Сухопутних військ Євген Солонина, який нині перебуває на фронті, та мисткиня Галина Дюговська (НСХУ), яку до проєкту запросили самі військові. За їхніми словами, нинішня виставка є вже другою у цьому напрямі. Перший проєкт – «Позивні» – викликав значний суспільний резонанс, тож його команда вирішила продовжити та поглибити цю ідею. «Вечірній Київ» завітав до Будинку митрополита, щоб детально роздивитися експозицію нового артпроєкту та поспілкуватися з мисткинею НСХУ Галиною Дюговською та військовослужбовцем Данилом Проскуріним. Вони розповіли про концепцію виставки, історію створення унікальних експонатів, а також поділилися баченням того, як мистецтво допомагає шукати спільну мову між військовими та цивільним, трансформуючи біль війни у духовне відродження. Виставка триватиме до 30 жовтня. Докладно:

https://vechirniy.kyiv.ua/news/133980/

Дзеркало тижня. Україна. – 2026. – 14 жовт. Про війну – власними

словами: у Києві відкрили виставку особистих історій військових. – Резніченко В.

У Музеї історії міста Києва розпочала роботу виставка портретів «Неекспертна думка». Експозиція присвячена особистому досвіду та переживанням військовослужбовців Окремої президентської бригади ім. гетьмана Богдана Хмельницького. Головна мета спільного проєкту Музею історії Києва та Окремої президентської бригади – зменшити дистанцію між досвідом цивільних у тилу та бійців на фронті. Докладно:

https://zn.ua/ukr/CULTURE/pro-vijnu-vlasnimi-slovami-u-kijevi-vidkrili-vistavku-osobistikh-istorij-vijskovikh.html

День. – 2026. – 14 жовт. В Музеї авангарда відкрилась віставка Анатолія Криволапа «Безкінечність». – Ляпін О.

Експозиція, що представлена в Музеї авангарду на виставці «Безкінечність» (триває до 1 листопада), показує маленьку, дуже суттєву частину доробку Анатолія Криволапа в галузі абстрактного мистецтва. Куратором «Безкінечності» став керівник Музею Авангарду Юрій Комельков. У розлогій статті – про виставку, представлені твори та самого художника. Докладно:

https://day.kyiv.ua/article/kultura/v-muzeyi-avanharda-vidkrylas-vistavka-anatoliya-kryvolapa-bezkinechnist

Українська літературна газета. – 2026. – 14 жовт. Українські художники, чиї картини потрібно побачити наживо. – Цимбал М.

У розлогій статті – про видатних художників України – Анатолія Криволапа, Марію Примаченко, Катерину Білокур, Олександра Мурашка та Івана Марчука; про те, у яких музеях представлено їх мистецтво, зокрема де їхні картини зберігаються та поточні виставки, а також чому ці картини варто бачити наживо. Докладно:

https://litgazeta.com.ua/mozaika/ukrainski-khudozhnyky-chyi-kartyny-potribno-pobachyty-nazhyvo/

Кіномистецтво. Кінопрокат

Віледж Україна. – 2026. – 14 жовт. «За Перемогу!» і «Сліди». П’ять українських фільмів увійшли до шортлістів European Film Awards 2027. – Головань Д.; Інтерфакс-Україна. – 2026. – 14 жовт. П’ять українських фільмів увійшли до шортлистів European Film Awards 2027. – Шуміхін Є., Кіржаєв С.; NV. – 2026. – 14 жовт. Серед них – наш претендент на «Оскара». П’ять українських фільмів потрапили до шортлістів премії Європейської кіно академії. – Інф.

Європейська кіноакадемія оголосила офіційні шортлісти European Film Awards 2026 року. До них увійшли п’ять українських фільмів: один ігровий повнометражний, один документальний повнометражний та три короткометражні, повідомила Українська кіноакадемія. До шортлиста ігрових повнометражних фільмів (Fiction Shortlist) увійшов фільм «За Перемогу!» («То

the Victory!»), режисер Валентин Васянович (Україна, Литва); до шортлиста документальних повнометражних фільмів (Documentary Shortlist) увійшов фільм «Сліди» («Traces»), режисерка Аліса Коваленко та Марися Нікітюк (Україна, Польща); до шортлиста короткометражних фільмів (Short Film Shortlist) увійшли фільми «Пасхальний день» («Easter Day»), режисер Микола Засєєв (Франція, Україна), «Відкритий світ» («Homecoming»), режисери Ярема Малащук і Роман Хімей (Україна) і «Київський торт» («Kyiv Cake»), режисер Микита Лиськов (Естонія, Україна). Загалом до шортлістів повнометражного кіно цього року увійшли 68 стрічок із 40-ка європейських країн: 45 ігрових, 15 документальних та 8 анімаційних фільмів. Номінації на European Film Awards 2027 оголосять у листопаді, а 39-та церемонія вручення Європейської кінопремії відбудеться 16 січня 2027 року в Афінах (Греція). Докладно:

https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/378083-p-yat-ukrayinskih-filmiv-uviyshli-do-shortlistiv-european-film-awards-2027

https://interfax.com.ua/news/culture/1220041.html

https://nv.ua/ukr/kultura/premiya-yevropeyskoji-kinoakademiji-2027-slidi-za-peremogu-velikodniy-den-popali-u-shortlist-50650075.html

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 14 жовт. Понад 40 фільмів увійшли до міжнародної конкурсної програми кінофестивалю «Молодість». – Савченко О., Кіржаєв С.; NV. – 2026. – 14 жовт. Від Канн до Sundance. Які фільми покажуть у міжнародній конкурсній програмі 55-го кінофестивалю «Молодість». – Інф.

Міжнародна конкурсна програма 55-го кінофестивалю «Молодість» охоплює 42 повнометражних, короткометражних та студентських фільмів, серед яких стрічки, відзначені на Каннському, Венеційському та Берлінському кінофорумах і Sundance. Згідно з пресрелізом кінофестивалю, у повнометражному міжнародному конкурсі візьмуть участь 10 фільмів-дебютів, які представляють нові імена та вже мають престижні нагороди. Зокрема, фільм «Бен'Імана» режисерки з Руанди Марі-Клемантін Дусабежамбо отримав «Золоту камеру» та приз FIPRESCI на Каннському кінофестивалі 2026 року. Стрічка розповідає про події 2012 року після геноциду тутсі. Німецький фільм «Камуфляж» українського режисера Микити Гібаленка мав світову прем'єру на Венеційському кінофестивалі 2026 року та був представлений у програмі Giornate degli Autori («Дні авторів»). До короткометражного міжнародного конкурсу увійшли 16 фільмів авторів із Бельгії, Польщі, Франції, Румунії, Іспанії, Мексики, України, Естонії, США, Великої Британії. Короткометражна стрічка «Тиша» українського режисера Павла Шпегуна увійшла до програми Orizzonti Short Films Венеційського кінофестивалю 2026 року й отримала нагороду Airone della Laguna за найкращий короткометражний фільм. У студентському міжнародному конкурсі – також 16 фільмів із різних країн. Серед учасниць цього конкурсу – французька анімаційна стрічка «Квіти Мальви», створена сімома режисерками. За сюжетом, бабуся з українського села намагається вберегти онуку від жахів війни, вигадуючи для неї світ, у якому все гаразд. У студентському конкурсі представлена робота «Каматіпурський експрес» польського режисера Леона Коржиньскі, яка

отримала бронзову нагороду Student Academy Awards – студентської премії Американської кіноакадемії. 55-й Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість» відбудеться 24 жовтня – 1 листопада. Докладно:

https://interfax.com.ua/news/culture/1220006.html

https://nv.ua/ukr/kultura/mizhnarodniy-kinofestival-molodist-2026-konkursna-programa-yaki-filmi-uviyshli-do-programi-50650084.html

Фокус. – 2026. – 14 жовт. Кінофестиваль «Молодість» оголосив програму короткометражних фільмів: перелік робіт. – Калінін А.

Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість» оголосив у свій ювілейний 55-й сезон програму короткометражних фільмів. До цієї групи ввійде низка як закордонних, так і українських робіт. До програми долучено 17 короткометражних фільмів, серед яких є представники України. Видання публікує повний перелік короткометражок на «Молодості – 2026». Докладно:

https://focus.ua/uk/culture/771015-kinofestival-molodist-ogolosiv-programu-korotkometrazhnih-filmiv-perelik-robit-foto

Література

Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. У Миколаєві розпочався фестиваль книги і читання «Вештанка на Бузі». – Інф.

У Миколаєві розпочався ІІ фестиваль книги і читання «Вештанка на Бузі», який триватиме п’ять днів з 14 до 18 жовтня. Про це йдеться на сторінці Центральної міської бібліотеки ім. Марка Кропивницького у Фейсбуці. Першою подією стала відкрита розмова «Символ національної честі» з Тарасом Кремінем – автором книги «Шевченківські лауреати Миколаївщини». Особливою частиною зустрічі стала урочиста передача книг публічним бібліотекам міста до 65-річчя Національної премії України ім. Тараса Шевченка. У програмі – творчі зустрічі з письменниками, презентації книг, різноманітні виставки, психологічно-рольові ігри тощо. Докладно:

https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4174425-u-mikolaevi-rozpocavsa-festival-knigi-i-citanna-vestanka-na-buzi.html

Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. У Стокгольмі презентували шведський переклад книжки Артема Чеха «Гра в перевдягання». – Інф.

У столиці Швеції відбулася презентація шведського перекладу книжки письменника Артема Чеха «Гра в перевдягання», що вийшла друком у видавництві Ersatz. Про це у Фейсбуці повідомило посольство України у Швеції. Презентація відбулася в межах програми Crossroads Українського інституту, яка знайомить міжнародну аудиторію із сучасною українською літературою через зустрічі з авторами, публічні виступи та нові переклади. Докладно:

https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4174423-u-stokgolmi-prezentuvali-svedskij-pereklad-knizki-artema-ceha-gra-v-perevdaganna.html

Український тиждень. – 2026. – 14 жовт. Як ШІ змінює літературу. –

Нестелєєв М.

«Активне використання ШІ в різних галузях життя призводить до низки змін, і найбільш суттєвих – в умовно творчих сферах. ШІ вже може непогано малювати, складати музику і писати нонфікшн, вплив же його на художню літературу проявився на кількох рівнях. По-перше, в тому, що деякі автори використовують генеративний штучний інтелект для написання різних текстів. По-друге, оскільки ШІ постійно вчиться, то навіть тексти, які написані без його використання, стає дедалі легше звинуватити в тому, що таке використання було… Так, нещодавно сталося два скандали, пов'язані зі звинуваченням письменників у тому, що вони використовували штучний інтелект у своїй творчості. Наприкінці вересня організатори престижної Гонкурівської літературної премії виключили з довгого списку роман гаїтянсько-канадського письменника Телісона Орельєна «C'était Ça ou Mourir» («Це було або так, або померти»). Причиною стали звинувачення у використанні штучного інтелекту під час написання твору. Автор заперечив ці твердження, однак ситуація спричинила дискусію про літературну оригінальність, художню цінність і расові упередження… Академія Гонкурів пояснила своє рішення необхідністю захистити репутацію премії та виступила проти створення літературних текстів за допомогою ШІ. 11 жовтня стало відомо, що оповідання «The Blue Fighter» («Синій боєць») письменника із Зімбабве Сімбараше Стейна Кундізези здобуло престижну премію Кейна за африканську літературу (Caine Prize for African Writing), яка передбачає винагороду в розмірі 10 тисяч фунтів стерлінгів. Однак перемога автора спричинила скандал: інструмент Pangram, призначений для виявлення текстів, створених штучним інтелектом, визначив майже весь твір як згенерований ШІ… Голова опікунської ради премії Елла Вакатама розпочала перевірку, проте наголосила, що результати автоматизованого аналізу не можуть бути достатнім доказом. Організатори планують поспілкуватися з автором, суддями та перевірити попередні версії рукопису. Сам письменник і його представники досі не надали переконливих доказів авторства до публікації статті. Торік був схожий скандал з оповіданням «The Serpent in the Grove» («Змія в гаї») тринідадського письменника Джаміра Назіра, яке здобуло регіональну нагороду та було опубліковане в престижному британському журналі Granta. Тоді читачі розкритикували неприродні метафори й шаблонні мовні конструкції, а інструмент Pangram визначив увесь текст як імовірно створений ШІ. Тож таких скандалів стає дедалі більше, що свідчить про те, що детектори можуть помилково позначати тексти авторів, для яких англійська не є рідною мовою. Водночас повторювані метафори, шаблонні конструкції та поверховість письма теж можуть викликати обґрунтовані підозри. Це все порушує питання про відповідальність літературних конкурсів, достовірність технічних перевірок і захист репутації письменників…». Докладно:

https://tyzhden.ua/iak-shi-zminiuie-literaturu/

NV. – 2026. – 14 жовт. Напередодні презентації. Внаслідок атаки РФ по «Новій пошті» у Миколаєві знищений наклад книги «Звільнення» про Херсон. – Інф.

Через російський удар по терміналу «Нової пошти» Миколаєва було знищено частину тиражу книги «Звільнення. Херсонська балада» письменниці Ганни Половенко. Про це у соцмережах повідомило українське видавництво «Видавництво», яке видало книгу. Це відбулося напередодні презентації книги в цьому місті. «Видавництво» повідомляє, що презентація та розмова літературної критикині Ганни Улюри з авторкою книги Ганною Половенко відбудеться за розкладом. Докладно:

https://nv.ua/ukr/kultura/zvilnennya-hersonska-balada-chastinu-tirazhu-knigi-znishcheno-pislya-udaru-rf-u-mikolayevi-50650012.html

Вечірній Київ. – 2026. – 14 жовт. Поезія, що надихає: триває прийом заявок на фестиваль-конкурс «Струни українського слова». – Катаєва М.

У межах Національного фестивалю «Код Нації» проходить фестиваль-конкурс поетичного слова «Струни українського слова». Подія приурочена до Дня української писемності та мови і Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва. Прийом заявок і відеоматеріалів триває до 22 жовтня включно. Фестиваль-конкурс проходить у дистанційному форматі та передбачає участь у двох номінаціях: «Поетична декламація» – виконання творів українських класиків, сучасних авторів чи поетів-земляків; «Авторська поезія» – представлення власних поетичних творів українською мовою. Конкурсні виступи оцінюватимуть із 28 жовтня до 6 листопада. Результати оголосять 9 листопада. Докладно про умови конкурсу:

https://vechirniy.kyiv.ua/news/134051/

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2026. – 14 жовт. 100-річчя Києво-Печерської лаври: у заповіднику презентували виставку архівних матеріалів та збережених речей. – Катаєва М.

До сторіччя Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» відкрили виставку «Століття подвижництва: Лаврський заповідник на варті культурної спадщини». У п’яти залах – архівні світлини поруч зі збереженими предметами: церковним гаптуванням, стародруками, гравюрами, бароковими іконами та творами золотарів. Вони розповідають про перше десятиліття роботи заповідника, багатство його колекцій і втрати, яких зазнала наша культура. За кожною пам’яткою – праця музейників, які досліджували й берегли спадщину в умовах більшовицького нищення та переслідувань. А повсякдення установи розкриває оновлена «Виставка одного експоната». Цього разу показують три книги технічних описів лаврських будівель 1927 року. Докладно:

https://vechirniy.kyiv.ua/news/134007/

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. На Миколаївщині завершили розкопки сакрального об’єкта, якому понад 5000 років. – Інф.

Миколаївська експедиція археологічного інституту НАН України завершила розкопки і передає музею доісторичний кромлех, вік якого перевищує п’ять тисяч років. Про це повідомляє ГО «Гард туристичний» у Фейсбуці. Зазначається, що ця знахідка належить до періоду переходу від епохи міді до ранньої бронзи, тобто датується приблизно 3200 роком до нашої ери. Перші елементи кромлеха були знайдені ще у 2023 році, а цього року його розкопали повністю. Щоб зберегти старовинну сакральну знахідку, археологи запропонували передати цей кромлех Південноукраїнському міському історичному музею. Докладно:

https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4174439-na-mikolaivsini-zaversili-rozkopki-sakralnogo-obekta-akomu-ponad-5000-rokiv.html

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2026. – 14 жовт. Союз українок Вікторії відзначили за культурний і мистецький внесок в Австралії. – Інф.

Союз українок Вікторії в Австралії став переможцем у категорії «Мистецтво та культура» на церемонії Victorian Multicultural Awards for Excellence 2026 за багаторічну діяльність зі збереження української культурної спадщини та розвиток мистецьких ініціатив, повідомила організація у Фейсбуці. Наголошується, що своєю діяльністю Союз українок Вікторії зміцнив мультикультурне суспільство штату та створив міцні зв’язки завдяки освіті, творчості та партнерству з громадою. У 2025 році організація провела Українсько-австралійський літературний фестиваль, який об’єднав авторів з усієї країни. Докладно:

https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4174414-souz-ukrainok-viktorii-vidznacili-za-kulturnij-i-misteckij-vnesok-v-avstralii.html

Випуск підготувала Рудіч О. А,
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm